De Heraut

van de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (*Staatsblad* No. 124.)

Dit blad wordt gezegeld des *Vrijdags* aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseeren aan de **REDACTIE.** Abonnementen en Advertentiën aan de **ADMINISTRATIE Bureau: Warmoesstraat 98, te Amsterdam.**
Inzendingen, die later dan *Donderdag* 's namiddags te 12 uren worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Zondag 24 December 1911. N°. 1773.

Abonnementsprijs: *franco* aan huis, per drie maanden *f* 1.20, voor België per jaar *f* 5.30 bij vooruitbetaling, voor het verdere Buitenland en Ned.-Indië per jaar *f* 6 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers *f* —.10. Abonnementen worden aangenomen door het Bureel te Amsterdam, Boekhandelaren, Postdirecteuren enz.
Advertentiën: van 1 tot 6 regels *f* 1.20, voor elken regel meer *f* —.20. Aanvragen en vermelding van liefdegaven *f* —.12 per regel.

„Alle dingen bestaan te zamen door Hem".

[KERSTFEEST 1911.]

> En Hij is voor alle dingen, en alle dingen bestaan te zamen door hem. Col. 1 : 17.

Er spreekt zoo ondoorgrondelijke heerlijkheid in, op dien wonderen morgen, daar in de rotsspelonk van Bethlehem, die eerst ledige kribbe met voeder voor het vee er in, en toen een oogenblik later daar op dat hooi het pas geboren heilig Kindeke neergelegd, dat Kindeke Jezus, waar straks de apostel van getuigen zou: „Door Hem zijn alle dingen geschapen, die in de Hemelen en die op de aarde zijn, want alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen, *en alle dingen bestaan te zamen door Hem*". Maria verstond dat niet, en Jozef wist er niet van, en de herders die straks kwamen binnen loopen, begrepen het evenmin, en de Wijzen uit het Oosten, die enkele dagen later toetraden, gisten wel dat een Koningskindeke geboren was, maar hadden toch van zulk een majesteit zelfs het flauwst vermoeden niet. Alleen de engelen die in Efrata zongen, doorgrondden het geheimenis en vervulden de sferen met hun Hallelujahs. En is het onder ons wel veel anders? Als onze verbeelding en herinnering ons het heilig tafereel van Bethlehem op den Kerstmorgen weer doet opleven, wat anders is het dan, wat ons boeit, dan het Kindeke? waaraan anders denken we dan, dan aan Maria, in wier gespannen vreugde we meêleven? en wat andere gedachte vervult ons dan, dan de zalige indruk van de liefde Gods en het heerlijk besef van onze verlossing? Zoo is het bij wie door dat Kindeke ten leven kwamen. Voor onze kleinen die om de kribbe jubelen, is het in nog veel sterker zin een onbegrepen heerlijkheid, die hun een heiligen lach om de lippen doet spelen. En de wereld die van verre staat, moge worden meegesleept door het aandoenlijk en aanminnig tafereel, maar is steeds meer van het mysterie van Bethlehem vervreemd. Christus' Kerk alleen geeft Hem eere.

Maar al wordt het door de Gemeente voor 't minst verstaan, dat in dit Kindeke ons een openbaring van God zelf toekwam, zoodat ze neerknielt in aanbidding, — doorgronden kan ook zij 't mysterie niet, en alleen door te luisteren naar wat Jezus zelf ons door zijn apostel laat aanzeggen, trekt de sluier van voor dat mysterie weg. En dan klimt van oogenblik tot oogenblik de aanbiddende bewondering. God niet maar in ons vleesch, doch in een hulpeloos Kindeke geopenbaard. Een Kindeke dat de oogen nauwelijks kan opslaan, dat nog stemmeloos is en alleen lachen en schreien kan; dat door Maria moet gedragen, gevoed en verzorgd worden, en zelfs niet weet wie er tot zijn kribbe nadert. En toch in dit hulpeloos daar neerliggend Kindeke is God-zelf schuilende, krachtens het eeuwige Zoonschap. In dat Kindeke is de eeniggeboren Zoon tot ons gekomen, in onze natuur, in ons geslacht ingegaan, om een wereld die in zonde verviel, weer op te richten; om in wat zich zelf verdierf, eens weer de volle heerlijkheid tot openbaring te brengen; om God den Vader eens de Hem ontstolen eere van zijn Kunstwerk in de Schepping terug te geven; en om zelfs boven de engelen uit een schare, die niemand tellen kan, van kinderen Gods te doen uitschitteren, wier lofzang in het eeuwig Hallelujah zal opstijgen voor den Drieëenigen God. Een mysterie, te diep van zin om 't op ons Kerstfeest door te denken; te hoog, dan dat de breede schare der geloovigen het zou kunnen grijpen; te overrijk van inhoud, dan dat zelfs de diepst ingeleide het naar vollen omvang in zich zou kunnen opnemen. Maar dan toch een mysterie dat ons aangrijpt; waarvan we onder den machtigen indruk komen, en waaraan we die weelde in onze stemming op 't Kerstfeest danken; beter voelen dan we 't kunnen uitspreken, dat het in Bethlehem niet de mensch, maar God was die werkte; en dat nóg uit Bethlehem ons een geur van Goddelijke liefde toestroomt, die al onze vreeze beschaamt, en het morgenrood der verlossing aan den gezichtseinder voor ons doet opgloren.

Bethlehem brengt ons onder den indruk, dat we in die Kribbe een schat ontvingen, die zeer verre alle schatten der aarde te boven gaat. Er trekt, als we in heilige verbeelding bij die kribbe nederknielen, een gewaarwording door onze ziel, alsof alle macht der duisternis en des verderfs, die ons belaagde en vergiftigde, van ons wijkt, nu *deze* Zon over ons opgaat. Zoo arm als we buiten dit Kindeke waren, zoo rijk en overrijk voelen we ons geworden, nu dit Heilig Kindeke ons opneemt in zijn gemeenschap. Straks komen de zorgen wel weer terug en zal 't verdriet en 't harteleed ons wel opnieuw benauwen, maar 't Kerstfeest brengt ons dan toch zalige uren, waarin we ons allen last van de schouders voelen glijden en de profetie van volkomen bevrijding in het bloed onzer ziel voelen tintelen. Kerstfeest verheft ons een oogenblik boven de werkelijkheid en wiegelt ons in een ideale wereld, wier luister ons nu reeds van verre tegenstraalt. Er gaat van die Kribbe in Bethlehem een magnetische kracht uit, die ons ontrukt aan onszelf, ons met dat heilig Kindeke lotgemeen maakt, en in Hem ons een toekomst verpandt, waarvan nu reeds het zalig voorgevoel het hart van vreugde in ons doet opspringen. Wie aan hetgeen voor oogen is blijft hangen, kent die zalige gewaarwording niet. Voor het oog bood Bethlehem schier niets. Een stal in den rotssteen en half in donker verscholen een houten kribbe, die voor os of ezel gereed stond, en in die kribbe een in doeken en windselen gewikkeld wicht, dat zich half uit de windselen uitkeert; met natuurlijk reeds in de kinderlijke trekken iets van onuitsprekelijke uitdrukking, maar waar de niet-ingeleide niets van ontwaarde. Er zal op dien drukken conscriptiedag wel keer op keer een stalknecht of vreemdeling in de rotsholte de kribbe voorbij zijn geloopen, zonder iets aan het Kindeke te zien dat zijn aandacht trok. Er zong in de Moedermaagd met haar Kindeke wel een heilige poezie, maar alleen door wie het oor geopend had, kon die poëzie worden beluisterd. Wij, bij ons terugleven in Bethlehem, zijn veel rijker dan wie toen ter tijd in Bethlehem's stal omliepen. Voor hen was alleen hetgeen zich vertoonde, ons biedt Bethlehem den verborgen schat, met den tooverstaf van het Woord om van dien schat te genieten. Voor ons is Bethlehem op dat oogenblik de van God verkoren plek, waarop het verleden, van het Paradijs af, zijn rustpunt vindt, en de toekomst die de voleinding tegengaat, zich ontsluit. In die Kribbe niet dan een Kindeke, maar in dat Kindeke de kracht die hemel en aarde draagt. Een Kindeke in doeken gewonden, maar zoo, dat alle dingen bestaan door den Heiland, die ons in dit Kindeke geboren is.

Nu komt 't bij den aanblik van dat heilige Kindeke in de eerste plaats aan op uw *Verzoening*. Zoo dikwijls ge met het heilige in aanraking komt, leeft aanstonds en vanzelf uw zondebesef in u op. Te midden van de wereld moogt ge daaraan niet denken en u gezond wanen, maar zóó niet dringt het heilige op u aan, of het gevoel van geestelijke krankheid bant uw innerlijken vrede. Dat kan niet anders en is natuurlijk. Zoodra het Heilige op ons aandringt, teekent zich de tegenstelling af. In het gemeene leven verkeeren we met wie als wij zijn, en noemen we alleen hem slecht, die verre daalt beneden den gewonen zedelijken standaard. We hebben dus geen anderen maatstaf, en zoo we niet in buitengewone zonde vielen, spreekt die maatstaf ons allicht vrij, en gunt ons een streelend besef van braafheid. Maar zoo niet begint het Heilige ons te naderen en te bestralen, of die zelfingenomenheid wijkt; bij 't heldere licht wordt het stof dat ons ontsiert, zichtbaar; opeens voelen we wat zonde is, en als dat Heilige dan aanhoudt, en ons steeds nader en nog nader komt, jaagt dat gevoel van zonde ons angst aan, niet enkel om de gevolgen, maar meer nog omdat 't ons ongelukkig maakt, ons een afkeer van onszelf doet krijgen, en een gewaarwording geeft als van iemand, die eerst alleen zag dat hij aan zijn kleed bemorst was, maar nu merkt dat hij zelf geheel in 't slijk verzinkt. Komt nu dat Heilige in zulk een majesteit op ons toe, als dit op het Kerstfeest geschiedt, zoodat ge niet iets als *het* Heilige, maar *den* Heilige op u voelt aandringen, dan bewerkt dit in u twee dingen tegelijk: Het maakt u diep ongelukkig door het sterke zondebesef dat 't opwekt, maar ook en terstond daarna overgelukkig door de sfeer van heilige reinheid, waarin het u opneemt. Ge moest uw zonde voelen, anders maakt de Verzoening u niet gelukkig; maar is de innerlijke verschrikking van de zonde ook maar één oogenblik door uw ziel gegaan, dan ontsluit zich in Bethlehem een hemelsche genade voor u. Het is hier niet een profetie, niet een toezegging, niet een belofte *van* God die tot u komt, maar het is *God zelf*, die zaligend de handen over u uitbreidt. Alles nog in kiem, nog in het mysterie verborgen, want het is nog pas het Kindeke; maar uit de diepte van het wezen van dit Kindeke spreekt u toch in Bethlehem reeds toe, al wat straks zich uit dit Kindeke ontplooien zal. Dat Kindeke spreekt nog niet, het doet nog geen wonderen, het is nog niet op weg naar Golgotha, er is nog geen opstanding, maar toch zal dat alles er niet *bij*, maar er *uit* komen. Het eeuwige Woord vleesch geworden, profeteert met volle stelligheid, dat dit alles er uit volgen zal. Zooals in het zaad van de blanke lelie stengel, blad en kelk schuilt, zoo ook schuilt in dit Kindeke al wat den zoen voldingen, de verlossing voleinden, de zaligheid verpanden zal. Wie geen kenner is, verstaat dit niet, maar wie het is voelt het. En daarom is voor Gods kinderen Kerstfeest niet enkel het Geboortefeest, waar straks, maar eerst veel later het reddend element bij zal komen, maar veel meer de bloesem van hun heil in den knop, met de zekerheid dat 't uit dien knop hun straks toe zal lachen. Paaschfeest en Pinksterfeest geven stukken en deelen van 't heil, maar het Kerstfeest geeft 't al op eenmaal, nog in kiem, 't is zoo, maar juist in die kiem te schooner.

Het is daarom ten volle begrijpelijk, dat op het Kerstfeest 't eerst ook de juichtoon van Verlossing en Verzoening wordt ingezet. *Vrede op aarde!* is de eerste klank, die, na de eere die Gode wordt toegebracht, ons door de ziel klinkt. Die vrede ging in het Paradijs te loor. Het was die vrede met God waar 't hart naar dorstte. Naar dien vrede greep 't aldoor, zonder ooit dien vrede te kunnen grijpen. „Ik ellendig mensch, wie zal mij verlossen?" was de noodkreet aller eeuwen onder alle volken geweest, voorzoover er onder alle volken waren, die zochten wat de wereld hun niet geven kon. Niets was immer uit te denken, dat niet beproefd, niet ondernomen, niet uitgedacht en verzonnen was, om dien verloren Paradijsvrede terug te verwerven. Maar alles te vergeefs, alles om niet, alles zonder uitkomst. En nu roept uit het verre Bethlehem die Kribbe ons toe: „Komt herwaarts, alle gij dorstigen, hier in de kribbe ligt een Kindeke, en dat Kindeke zal u de verlossing aanbrengen, en u den vrede met uw God in heiligen zoen bezegelen". Al vliert dan ook de wereld op haar wijs ons Kerstfeest mee, in hooger zin gevierd wordt het alleen en kan het alleen worden, zoo 't hart dorst naar de waterstroomen, en dan is het eerste wat wie dorst naar vrede, bij het Kindeke van Bethlehem zoekt, de vervulling van den zielsnood, die hem innerlijk ontzet. Wie gelooft en van Bethlehem in het gewone leven terugkeert, verkeert onder geen anderen indruk, dan dat zijn God zich ook over hem ontfermd heeft, in Goddelijk erbarmen ook tot hem gekomen is, en in zijn ondoorgrondelijke genade het zegel van het Heilige in zijn ziel heeft geprent. Dat Kindeke sprak hem van 't *kindschap*. De geboorte van Maria's eengeborene is zijn eigen geboren worden voor hooger leven. En daarom zingt hij niet alleen, maar beluistert ook wie van nabij en van verre zongen gelijk hij zong. Wie alzoo uit één grondtoon des harten zongen, zingen weldra saam, vereenigen hun stem in 't loflied der aanbidding, en gelijk de herders naar Efratha's velden terugkeerden, om te getuigen van wat ze gezien en van wat Gods engelen van dat Kindeke gezegd hadden, zoo gaat er ook, als het Kerstfeest onder ons weer voorbij is, ja terwijl het nog voortduurt, van de Gemeente des Heeren weer een roepstem naar buiten uit, om ook anderen die nog onverzoend zijn, te roepen tot bekeering, en in alles hun Jezus te verheerlijken. Zoo voedt het Kerstfeest dat eigenaardige, dat bijzondere leven, dat alleen van de geroepen belijders gekend is. Er gaat een geestelijke actie van uit, die zich ongemerkt van het leven der wereld afscheidt, die Gods kinderen apart zet, die hen een eigen kring doet vormen, die van het mystieke Lichaam des Heeren reeds hier onder menschen de omtrekken geeft te ontdekken, en ons juist door die afzondering aan de miskenning der wereld blootstelt. Nog altoos is er een Herodes, die óók van dat Heilige Kindeke hoort, en 't niet aanbidt, maar het wil dooden. De wolk die hieruit optrekt, werpt dan haar schaduw ook op de geroepenen des Heeren. Zalig in het verlossingsgevoel, ontwaren ze steeds meer dat ze hier niet thuis hooren. Niet meer hier, maar daarboven, waarheen hun Heiland opvoer, die leeft om voor hen te bidden, en wiens genadige steun hen staande houdt.

Doch daarbij blijft het niet. Wel in het eerst, wel op 't Kerstfeest en in de jaren die het eerst op de toebrenging, op de bekeering, op de innerlijke ontsluiting volgden. Dan toch neigt men zelf tot wereldschuwheid. Als men maar gered is! Zoo men maar in Jezus zijn Borg bezit. Zoo men door zijn Heiland maar de gemeenschap met zijn God mag genieten! Laat varen dan wat daar buiten ligt. Straks komt de ure van sterven. Dan laat ge toch al dit aardsche aan zich zelf over. En daarboven wacht u het heil. Zelfs zijn er wel groepen onder de toegebrachten, die niet enkel de eerste jaren na hun bekeering er zoo voor staan, maar die met opzet in die stemming volharden, van niets anders hooren willen, en in die geestelijke afsterving het hoogste heil zien. We zwijgen nu van de namen die deze groepen dragen. Ze hebben alle iets sectarisch over zich, als gevolg van hun eenzijdigheid, en tot de volheid van de Schrift dringen ze niet door. Bij gezonde ontwikkeling daarentegen van 't geestelijk leven komen er straks heel andere vragen op. Jezus mijn Heiland en mijn Zaligmaker, o, mijn ziele leeft er bij, maar hoe dan met die andere machten, die van allen kant in het leven zich aan mij opdringen? Reeds aan onzen persoon zelf in ons lichaam, met al wat dat lichaam in zijn nooden en behoeften eischt. Hoeveel is er niet, waardoor dat lichaam, in zijn vleeschelijk begeeren, aan onze ziele schaadt. En ook wat is er niet vaak veel, waardoor dat lichaam met al zijn gebreken en zijn krankheden aan de vreugdevolle genieting van het geestelijk heil in den weg staat. En daarbij blijft het niet. Ook van buiten ons wezen gaat er invloed van allerlei machten op ons uit. Van de wereld, van menschen, van demonen. Met de redding van onze ziel zijn we er nog niet. Met verzoend te zijn, zijn we nog niet verlost. Telkens voelen we ons nog den speelbal van allerlei stormwind die door het leven gaat. We mogen niet alleen aan ons zelf denken. Het is geestelijke zelfzucht, geestelijk egoïsme, geen anderen toon op de harp te hebben dan 't: *I'm redeemed* van de vrijgemaakte slavin. Die toon eerst, natuurlijk, die toon aldoor, die toon boven alles uit, maar 't mag er niet bij blijven. Ons hart moet zich weten uit te breiden. Voor de eere Gods moet onze bekentenis tenminste even beslist en warm zijn, als voor de verpanding van ons heil, en die eere Gods hangt volstrekt niet alleen aan onze toebrenging; die eere Gods hangt aan alles, hangt aan al zijn creatuur. De wereld is niet om ons geschapen. God wrocht alle dingen om Zich zelfs wille. En daar ligt nu voor en om ons heel die schepping, heel die wereld, die, in stee van Gode eere te geven, Hem hoont in zijn majesteit. Werd niet nog pas zelfs 't ontzettende gehoord, dat ook het woord: *God* een verouderde uitdrukking heette. Dan komt het creatuur buiten ons even dringend om onze geheiligde belangstelling vragen. Zeker ook om de toebrenging van zondaren en de terugbrenging van afgedoolden, maar toch niet daar alleen om. Er moet een uitgang der ziele zijn naar al wat onzes naasten is, ja zelfs niet alleen naar de menschen. Ook andere levende schepselen in de dierenwereld zijn door den zegen dien Noach ontving, met ons in eenzelfde Verbond der behoudenis besloten. En nu noemden we nog zelfs de meest booze macht niet, de macht der demonen, die 't o, zoo gaarne zien, dat ge u alleen met uw eigen behoudenis bezig houdt en bij de Kribbe van Bethlehem geen enkelen toon opvangt voor de behoudenis der wereld. Die macht is vreeselijk. Vreeselijk, niet alleen omdat ze zelfs Gods kinderen gedurig uit het spoor trekt, maar vreeselijk, omdat ze rechtstreeks tegen God ingaat, in alles woelt, alles poogt te verderven, en zich als onverzoenlijke vijand tegen God overstelt.

Dit nu maakt, dat na de eerste jaren der bekeering, waarin de ziel schier uitsluitend met zichzelf bezig is, andere vragen het hart gaan vervullen. O, het is niet uit te spreken zoo heerlijk, dat het Kindeke van Bethlehem ons het welbehagen Gods in menschen betuigt, en dat we persoonlijk in dat welbehagen Gods voor ons zelf mogen gelooven, maar daarmee zijn we er nog niet. Jezus heeft zich niet van de wereld afgescheiden, maar is juist in ons vleesch ingegaan, om 't lijden dezer wereld met ons te dragen en die wereld te behouden. Hij komt straks weer om dit voor vele eeuwen begonnen werk te voleinden, en dan zal de uitkomst zijn, dat heel de Schepping, als het groote kunstwerk Gods, in het Halleluja der engelen instemt, en de heerlijkheid ingaat. Doch zoover zijn we nog niet. Dit alles toeft nog. En zoolang dit toeft, houdt de strijd, de worsteling aan. En in die worsteling overkomen ons de benauwdheden. Het schijnt telkens er op of er onder te moeten. Spanningen komen op, die ons van alle zijden met onrust belagen. O ja, dan weten we het wel dat we verzoend en verlost zijn, maar het hart rust nog niet. Wel voor onszelf en onze eigen behoudenis, maar nog niet met het oog op heel de wereld, op heel de Schepping, op heel dat wondere werk Gods. En zoo komen dan ten slotte die twee tegen elkander over te staan, aan den éénen kant onze eigen persoonlijke behoudenis, en aan den anderen kant de worsteling van de onheilige met de heilige macht om ons heen. Brengt nu het Kindeke van Bethlehem ons alleen van dat ééne het onderpand, en laat het ons in die heel andere worsteling aan onszelven over, dan blijft rust en onrust in ons hart zich met elkander afwisselen en de volle vrede toeft nog en komt niet. We worden geslingerd op en neder, en onze stand als Christenen in de wereld gaat wankelen. En daarom nu moogt ge niet bij dat Kindeke van Bethlehem als Kindeke blijven staan. Dat werd, zoodra het Evangelie de heidenwereld werd ingedragen, aanstonds reeds door de apostelen gevoeld. Paulus' eigen gevangenschap droeg er toe bij om hem de leemte die hierin school, te doen gevoelen. En toen is de volle openbaring gekomen van het mysterie, dat in den brief aan de Gemeente van Colosse en in den brief aan de Gemeente van Efeze zoo heerlijk geproclameerd is. Neen, dat Kindeke van Bethlehem is niet maar verschenen om u persoonlijk van 't verderf te redden, maar om met zijn reddenden arm hemel en aarde te omvangen, en dat kon Hij doen, en dat blijft Hij doen, niet door een loutere beschikking, maar om zijn wezen, om wat Hij in zich zelf van eeuwigheid was, en omdat Hij krachtens dit zijn wezen van eeuwigheid, niet enkel Israel zocht, en uw ziel op het oog had, maar *heel Gods Schepping* zou leiden tot de heerlijkheid.

Dit is 't wat ligt in dit heerlijke zeggen, dat door Hem, die in dit Kindeke van Bethlehem verscheen, *„alle dingen te zamen bestaan"*. Er is geen sprake van, dat Hij alleen enkele zielen ten eeuwigen leven uit den poel des verderf kwam opheffen. Hij omvat en omvangt 't al. Niet alleen wat op aarde, maar evenzoo al wat in de hemelen is, de zienlijke en onzienlijke dingen, de tronen en machten; ja, wat ge ook maar wilt, het bestaat al door Hem, omdat 't al door Hem geschapen is. En dit alles zet de Schrift rechtstreeks met ons persoonlijk heil in verband. Zoo dankt de Kerk van Christus den Vader, „die ons bekwaam gemaakt heeft, om deel te hebben aan de erve der heiligen in 't licht, doordien Hij ons getrokken heeft uit de macht der duisternis en overgezet heeft in het Koninkrijk van den Zoon zijner liefde; en in Hem hebben wij wel waarlijk de Verlossing door zijn bloed, in de vergeving van onze zonde". Doch hierbij blijft het niet, want nu komt al wat daarachter en daaronder ligt. Dit namelijk, dat deze onze Redder, die ons persoonlijk tot het licht brengt, zelf is „het Beeld des onzienlijken Gods, de eerstgeborene van alle creaturen". En dit niet slechts als eeretitel, maar in volle werkelijkheid, *„want door Hem zijn alle dingen geschapen, en Hij is voor alle dingen, en alle dingen bestaan te zamen door Hem"*. En eerst als zoodanig, d. i. als de grond van het bestaan van alle dingen, is Hij nu het Hoofd van het Lichaam, want „het is des Vaders welbehagen geweest, dat *in Hem al de volheid wonen zou*".

Zoo nu eerst is de gave van het Kindeke van Bethlehem een volkomen gave, wijl ze nu alles omvat, niets ongedekt laat, en geen macht in hemel of op aarde buiten zich laat geworden. Er is niet een Kindeke van Bethlehem, waaruit u de geestelijke redding toekomt, en dan daarnaast nog een tweede reddende macht, die hemel en aarde aan het Koninkrijk van Christus dienstbaar maakt en onderwerpt. Neen, niet alzoo, maar deze beide machten zijn in Christus vereenigd. Hij redt uw ziel en beheerscht al wat in den hemel en op aarde is. En het Koningschap is Zijns, niet omdat het Hem opgedragen is, gelijk op aarde de souvereiniteit aan een Vorst kan worden opgedragen, maar 't is Zijns, omdat het, krachtens de Goddelijke openbaring, al door Hem geschapen is, en nu nog al te zamen door Hem bestaat. Hij is niet alleen de medicijnmeester voor de kranke ziel, maar Zijns is de dampkring waarin we ademen; Zijns zijn de elementen te midden waarvan we leven, aan Hem onderworpen zijn alle machten die ons belagen kunnen. En niets van die macht kan Hem onttrokken worden, omdat de macht over alle dingen, waaraan de toekomst hangt, Zijns is krachtens zijn heilig persoon-zijn in het Drieëenig Wezen onzes Gods.

Ook in onze dagen vindt de Kerk van Christus in dit heerlijke Openbaringswoord haar vertroosting en haar sterkte, en dit niet buiten haar Kerstfeest om, maar op haar Kerstfeest zelf. Niet alleen persoonlijk toch staan de trouwe getuigen des Heeren steeds aan bestrijding uit de wereld der menschenkinderen en uit de wereld der demonen bloot, maar met nieuwe felheid wordt de Christelijke Religie zelve, wordt wat ons het dierbaarst en heiligst is, wordt de Kerk van Christus zelve weer getergd en gehoond. Steeds meer groeien de machten aan, die in het sociale en in het weten-